

Zengő Hírek

II. évfolyam 1. szám

„Zengő madár ágrul ágra, Zengő ének szájrul szájra.” (Arany J.: Rege a csodaszarvasról)

Kedves Zengővárkonyiak!

Itt a tavasz, és az idei évben ismét a szokásosnál hamarabb mutatták meg magukat a tavasz hírnökei, az első tavaszi növények. Ha már így van, hát miért ne főzhetnénk belőlük valami finomat, és egészségeset. Nagy örömünkre tavaszi lapszámunkat Dénes Andrea etnobotanikus írásai és receptjei is gazdagítják, mely alapján mi is hozzákezdhetünk első csalánpesztónk vagy pitypangsalátánk elkészítéséhez.

És ha már ébred a természet, mi sem alszunk téli álmot, hanem gőzerővel készülünk tavaszi rendezvényeinkre, melyekről már itt is részletesen olvashatnak. A pontos programokért figyeljék a hirdető-táblákat és a közösségi oldalakat március közepétől. Jó olvasgatást, energikus tavaszi napokat kívánunk!

Fülöp Szilvia, szerkesztő

HÍMESTOJÁS SZERETTEINKNEK! NAGYHETI KÉSZÜLŐDÉS ZENGŐVÁRKONYBAN 2022. április 10-17. a Tájház udvarán

Programok egész héten a Míves Tojás Múzeum és a tájház udvarán felállított sátorban!

- Április 10-től április 15-ig (nagy-péntekig) minden nap 10 órától 18 óráig tojásírás, tojáspatkolás, magrátétes tojásdíszítés bemutató.
- Népi játékok, kézműves foglalkozások gyerekek részére.
- Április 12-én, kedden 14:00-16:00 óráig szalmafonás Tüskés Tündével.
- Április 13-án, szerdán 14:30-15:30 óráig Burján István, etnográfus, muzeológus interaktív előadása kicsiknek és nagyoknak: "Jeles napok, ünnepi szokások".
- Április 14-én, csütörtökön 10:00-tól Ringató foglalkozás a legkisebbek részére Szabó-Beck Angélaival.
- Április 15-én, pénteken délután 14 órától "Zengővárkony - élő néphagyományaink" - nagy-pénteki tojásírás közösen a sátorban. Várunk mindenkit, aki szívesen írja még a tojásokat, vagy aki szeretné újra művelni ezt a szép hagyományt. Készüljünk együtt a húsvétra zengővárkonyi módra!
- Április 17-én, vasárnap 9:30-tól Húsvéti Istentisztelet, utána Körösztyanyák ajándékoznak a faluderékban a régi hagyomány szerint, majd a Zengővárkonyi Hagyományörző Művelődési Egyesület és a Bogyiszlói Hagyományörző Egyesület gyermekcsoportjának műsora a tájház udvarán.

A programváltozás jogát fenntartjuk! A részletes programról rövidesen plakátokon és a közösségi oldalakon tájékozódhat.

RADNÓTI MIKLÓS: HIMNUSZ A BÉKÉRŐL

Te tünde fény! futó reménység vagy te,
forgó századoknak ritka éke:
zengő szavakkal s egyre lelkesebben
szóltam hozzád könnyüléptű béke!

Szólnék most újra, merre vagy? hová
tüntél e télből, mely rólad papol
s acélt fen szívek ellen, - ellened!
A szállószemben alszik így a bor
ahogy te most mibennünk rejtezel.
Pattanj ki hát! egy régesrég képek
kisért a dalló szájú boldogokról;
de jaj, tudunk-e énekelni még?

Ó, jöjj el már te szellős március!
most még kemény fagyokkal jó a reggel,
didergő erdők anyja téli nap:
leheld be zúzos fáidat meleggel,
s állj meg fölöttünk is, mert megfagyunk
e háboruk perzselte télben itt,
ahol az ellenállni gyöngye lélek
tanulja már az öklök érveit.

Nyarakra gondolunk s hogy erdeink
majd lombosodnak s bennük jární jó,
és kertjeinknek sűrű illatában
fáján akad a hullni kész dió!

s arany napoknak alján pattanó
labdák körül gomolygó gombolyag,
gyereksereg visong; a réteken
zászlós sörényü, csillogó lovak

száguldanak a hulló nap felé!
s fejük felett surrog és csivog
a fecskéfészkektől sötét ereszt!
Így lesz-e? Így! Mert egyszerű béke lesz.

Ó, tarts ki addig lélek, védekezz!

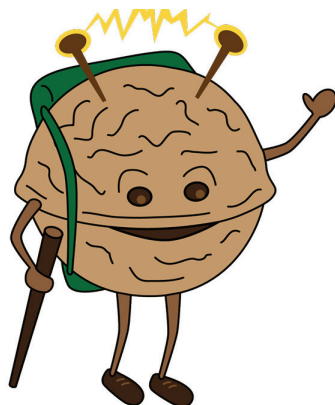
MESÉK SZÁLLNAK A LEVEGŐBEN... HAMAROSAN ZENGŐVÁRKONYBAN IS

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisfiú, aki nagyon unalmasnak találta a karantén időszakot. Így kezdődött Dió Döme életének meséje, aki azóta már számtalan kalandot élt meg egyre gyarapodó közösségével.

Amiről szó van, nem más, mint a Dió Döme Sétálója, mely egy mesés barangolásra csábító ösvény Diósd határában. Az ötlet Kiss Bencétől, pontosabban az ő fiától származik. A megvalósításban pedig nem csak hogy az egész család részt vett, de nagyon sokan csatlakoztak hozzájuk barátok, önkéntesek, akik folyamatosan gondját viselik a sétálóknak - olvassák a meséket, rendet raknak, szemetet gyűjtenek... A mesésétáló használatához elegendő egy okostelefon és némi mobil internet. A telefon segítségével a szuszszanó pontokon található táblákról egy QR kódot kell beolvasni, hogy hozzájussunk az adott pont meséjéhez, melyet elolvashatunk vagy meg is hallgathatunk. A család tehát sétál, együtt van, méghozzá a friss levegőn, és a mesék segítségével remekül szórakozik.

Az ötlet fantasztikus, a kivitelezés nem túl bonyolult, ráadásul szinte

ingyen megoldható. Csak sok lelkes ember kell, akik szívén viselik a mesésétáló sorsát. Nem véletlen, hogy Dió Döme családja egyre népesebb. Elsőként Bölcskén követték a diósdiai példáját, és Bencéjük segítségével létrehozták Bölcskemen Sétálóját. Február végén pedig két baranyai településen, Vokányban és Pogányban is sétálókat avattak. Vokány és Pogány is várják már a családokat.

Zengővárnál nehezen tudnánk elképzelni ideálisabb helyszínt a következő mesésétálóknak, hiszen egyrészt gyönyörű a természeti környezet, másrészt a helyi közösség mellett még a hozzánk látogató csa-

ládoknak is örömet tudunk szerezni a mesékkel. Ráadásul a Zengővárkonyi Faluszépítő Egyesület nagy örömmel állt az ügy mellé, így adott a lelkes közösség is. A településünkön már amúgy is rendelkezésre álló szuszszanó helyeket fogjuk egy kicsit mesésőbbé varázsolni népmesékkel és VadKan Vili kalandjaival.

A munka még folyik, reményeink szerint a mesésétálót még idén tavasszal felavathatjuk közösségünk örömére.

Ezúton is felhívjuk mindenki figyelmét nyílt pályázatunkra, melyben arra kérjük a lelkes amatőröket és profi grafikusokat egyaránt, hogy álmodják papírra VadKan Vilit. Hiszen még nem tudjuk pontosan, hogy is nézhet ki ez az örökké kíváncsi kis vadmalac. A pályázat részleteit a www.zengovarkony.hu oldal "Hírek" menüpontjában megtalálják.

Várjuk továbbá lelkes meseolvasók jelentkezését, akik szívesen olvasnák fel a meséket - csak hanganyag készül, nem videófelvétel-, és azok jelentkezését is, akik szívesen írnának mesés történeteket Viliről.

Fülöp Szilvia

GYÖNGYFŰZŐ SZAKKÖR INDULT

A Nemzeti Művelődési Intézet "Tudásunkkal kézenfogva a közösségéért" pályázatán Zengővárkony 5 fő részére elegendő alapanyagot nyert 20 alkalmas gyöngyfűző szakkör szervezésére. Az önkormányzat támogatásával további 5 fő részére vásároltunk alapanyagot, így a résztvevő 10 fő részére ingyenesen

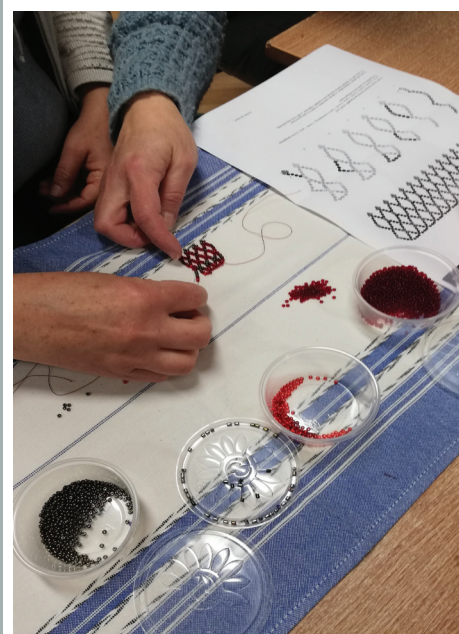
tudjuk biztosítani az első 20 alkalmat. A közösség szépen alakul, egyre nehezebb és szebb gyöngykalárisokat, gyöngygallérokat készítünk az aszakkor.hu honlap mintáinak és videóinak segítségével. Az érdeklődők maguk is megfűzhetik otthon ezeket a szépségeket, ha ellátogatnak az www.aszakkor.hu oldalra,

de várunk további jelentkezőket a szakkörre is. Csütörtökönként 17 órakor tartjuk a közösségi alkalmat az iskola épületében. A szakkörön szakértő segítőnk Mentolai Jánosné, aki évek óta profi szinten űzi ezt a szép mesterséget. Köszönjük segítségét ezúton is!

Fülöp Szilvia

A Zengővárkonyi Faluszépítő Egyesület lelkes közössége vállalta az idei tavaszi kuckó díszítés megálmodását és felépítését. Köszönjük minden segítőnek a közreműködést. Reméljük, a kuckó felé sétálók örömeiket lelik a tavaszi látványban, és hamarosan az időjárás is igazodni fog hozzá.

ISMÉT KÉSZÜL HÚSVÉTRA A MÍVES TOJÁS MÚZEUM

Két év Covid miatti kényszerű kihagyás után idén végre lehetőségünk nyílik a húsvét sok éves hagyományaink szerinti ünneplésére.

A járványhelyzet alakulása mellett a másik igen lényeges feltétele a rendezvénynek a Hagyományörző Művelődési Egyesület nyertes pályázata révén a Tájház és Múzeum udvarában felállítható sátor, amely a kultúrház hiányában a programok helyszínéül szolgál majd.

Virágvasárnaptól nagypéntekig a múzeum látogatás mellett tojásdíszítő bemutatókkal, tojásírás, tojás patkolás, magráttetés díszítés -

„Hímestojás Szeretteinknek” című, saját kezű díszített tojás - ajándék készítő programjainkkal is várjuk a látogatókat.

A programok során a tojásíráshoz a kellékeket a helyszínen kedvezményes áron meg lehet vásárolni, a résztvevők munkáját foglalkozásvezető tojásdíszítők segítik.

A múzeum egy nagyobb szabású kiállítással vesz részt március 26-tól április 18-ig a Budapesti Tavasz Fesztiválon.

Minden kedves olvasónak jó időt, kellemes húsvétot kíván a Míves Tojás Múzeum.

Dr. Nienhaus Rózsa

LENDÜLETESEN KEZDTE AZ ÉVET A HAGYOMÁNYÖRZŐ MŰVELŐDÉSI EGYESÜLET

Az idei évben táncsoportunk már megkezdte próbáit. Minden pénteken 18:00-tól a „kicsiknek” és 19:00 - 21:00 -ig a „nagyoknak” tartjuk próbáinkat az Andi falatozóban. Akinek van kedve kipróbálni magát táncosként, és egy remek csapat tagjává válni, várjuk szeretettel!

Február 12-én tartottuk Bogádon, a Gálffy Birtokon Évnyitó bálunkat, melyet farsangi mulatsággal kötöttünk össze. Táncos lábú gyermekeink szuper jelmezekkel rukkoltak elő. Természetesen a kreativitásukat jutalmaztuk is. A talpalávalót köszönjük a HAROLD zenekarnak, a finom vacsorát pedig az Andi Falatozóban.

Március 5-én Szekszárdon Szóló táncversenyen mutatkoztak be táncosaink.

Ifjúsági korcsoportban: **Kurucz Réka** és **Falcsik Tibor Bendegúz**

Felnőtt korosztályban: **Schum Réka** és **Dobszai Krisztián** valamint **Petrás-Golomán Alexandra**

és **Tamicza Árpád.**

Mindhárom párosunk BRONZ minősítésben részesült! A táncverseny összes résztvevője nagyon lelkes és ügyes volt. Gratulálunk minden

denkinek!

Közeleg a húsvét, amire már nagyon készülünk. A nagyheti rendezvényt Zengővárkony Önkormányzatával és a Míves Tojás Múzeummal közösen szervezzük. Színes és érdekes programokkal készülünk kicsiknek és nagyoknak egyaránt.

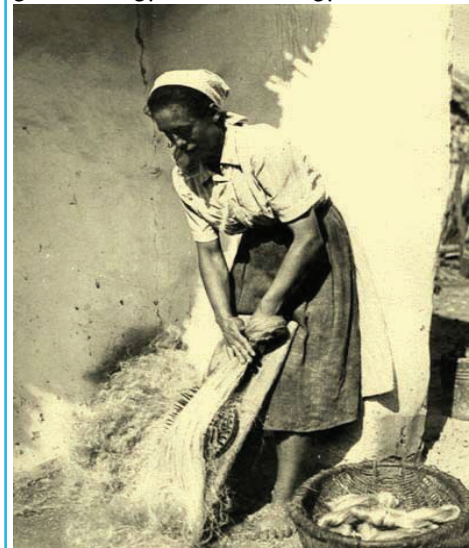
Darmosné Gyenis Valéria

Köszönjük, ha támogat adója 1%-ával
Zengővárkonyi Hagyományörző Művelődési Egyesület
18301629-1-02

HOGY IS VOLT EZ RÉGEN?
PAPP LAJOSNÉ MESÉL A
KENDER FELDOLGOZÁSRÓL

Először el kellett vetni a kendermagot. Nem volt mindegy, hogy hogyan vetjük, mert ha túl sűrűn volt vetve, vékony kis szálak lettek, ha túl ritkán, akkor túl erősek lettek a növények. Mikor már alul kezdett a növény sárgulni, - az jelezte, hogy megérett - kézzel fölnyűttük, de figyelni kellett, hogy olyankor, mikor nem száraz a föld, de nem is sáros. Inkább olyan jó porhanyós. Marokra szedtük és a kender szárával megkötöttük. Volt, hogy kint a földön szárítottuk. Keresztbe raktuk. Ha megszáradt, elvittük a mocsolába. Ott szépen sorba raktuk, és fával, kövekkel lenyomtuk. Családonként mindenkinek volt saját mocsolája. Ha kiázott, kimostuk, és hazahoztuk. Megszárítottuk, és amikor olyan ropogós volt, hogy el lehetett törni, akkor tiltottuk. Volt egy állvány fából. Két deszka közé lehetett lecsukni egy éles szélű deszkát, és ahogy azzal törtük a kendert, úgy tisztultak a szálak a "pazderjától". Ezután ki lett gerebenelve. Tompa szögek voltak ilyen fésű- vagy kefeszerűen. Azzal húzgáltuk. A kezembe maradt a szép kender, és volt a szebbik és a csúnyábbik csöpű. 8-as formára összecsavartuk, aztán kitettük a gangra, hogy nap közben felmelegedjen. Aztán megint gerebeneltük. Utána, ha kész volt, még hamuba tettük, és meglugoztuk a kemencében. Aztán tisztára mostuk, és mikor megszáradt, fontuk rokkával. Utána gombolyítottuk, aztán fel kellett vetni. Édesanyám 5 szállal vetett fel. Szakalytókba tettük a gombolyagokat, és úgy vetettük fel egy ehhez való

rámával. Azt gyerekként nagyon szerettem nézni. Gyerekkoromban mi még csináltuk, de már nagyon kevés házban volt akkor szokás. Mi csak kendert használtunk. Itt nem volt jó a föld a lennek, így azt nem használtuk.

Kép: Balassa-Ortutay: Magyar néprajz/A kender és a len feldolgozása

KÖZTÜNK ÉLNEK

HORVÁTH JÁNOSNÉ ZSUZSA NÉNIVEL BESZÉLGETTÜNK

A "Köztünk élnek" rovatban különösen izgalmas, hogy bárkit választhatok interjúalanynak, aki vállalja, hogy beszélget velem. Nagy örömmel Zsuzsa néni rám szánta idejét egy márciusi estén, hogy csillogó szemmel meséljen arról, ami egyben munka, hobbi és művészi önkifejezés számára: a szövésről. Zsuzsa néni népi iparművész szövő, bár szerénységét tükrözi, hogy e címével nem igen dicsekszik.

Mióta él Zengővárkonyban?

50 éve jöttem ide férjhez, azóta itt élek a családommal.

Mikor és milyen indítatásból kezdett el szövésrel foglalkozni?

1976-ban született a kisebbik fiam, vele voltam otthon. Az anyósom vigyázott addig rá, amíg eljártam, hogy megtanuljak szőni. Amikor első osztályos lett, akkor kezdtem el dolgozni a TSZ alatt működött kis "üzemben", ahol akkor hatan-heten is szőttünk együtt. Töttös Sándor felügyelte a munkánkat. 1992-ben lettünk maszekok, akkor már csak hárman maradtunk. 1993-ban léptem be a magyar-lukafai Kaptár Egyesületbe, melynek azóta is tagja vagyok. 1998-ban volt egy nagy kiállításom Kecskeméten - ehhez kapcsolódóan kaptam meg a népi iparművész címet is -, de állítottam ki Pécsen, Harkányban, Bolyban is.

Ha jól tudom, sokat járt az ország különböző pontjain kézműves vásárokon?

Igen, nagyon sokat mentünk együtt Jánossal. Kapolcsra például sok-sok évig jártunk. Nagyon jó csapat alakult ott a kézművesekből. Reggelente együtt jártunk be Kapolcsra a kocsmába isteni finom velős kenyeret reggelizni. Esténként pedig a sátrak mellett beszélgettünk. Olyan volt, mint egy család.

Az ország különböző pontjain más és más a közönség. Úgy vettem észre, hogy általában a Dunántúlon jobban értékelik ezeket a termékeket.

Voltunk a szöttesekkel a németországi Ulmban is többször, a Donaufesten. Ott elég sok kivándorolt magyar család él, így nagy élmény volt, hogy magyarul tudtunk velük beszélgetni.

Vásárokon már nem járnak, de a szövést még ugye nem hagyta abba teljesen?

Valamennyit szövök még, de már nagyon keveset. Inkább csak "szövegetek", főleg megrendelésre. Bár úgy kevésbé szeretek dolgozni. Ennek az az oka, hogy szeretem sűrűbben változtatni a színeket, mintákat. Egy megrendelésnél gyakran 10-20 méterre kell egy színben szőni, és az szörnyen monoton. De persze nem tudok nemet mondani, úgyhogy elvállalom.

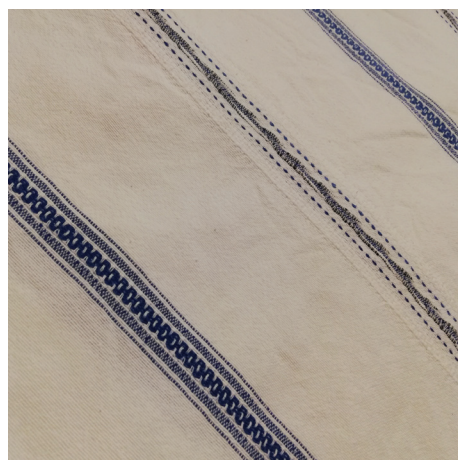

Mi a szöttesek leggyakoribb alapanyaga?

A felvető szál mindig pamut. Erre szövök pamuttal, lennel, szálkenderrel és kóckenderrel.

Mennyire tartja színben és mintában a hagyományokat? Mer kreatívan újítani?

Szabadon használom a színeket, mintákat. Régen például a kék se

volt szokás, de amikor a németek jöttek vásárolni, ők a kéket keresték. Így lett az is. Volt, hogy a nagypalli franciák kék-bordó szöttest kértek. Még engem is meglepett, hogy milyen szép lett, pedig elsőre meg voltam tőle ijedve. Vannak olyan színes mintáim, amikről még a népi iparművészeti zsűrizéskor se gondolták volna, hogy hagyományos, egészen addig, amíg az eredeti, mintának használt molyrágta terítőt meg nem mutattam nekik. Olyat is látni a régi darabokon, hogy elkezdtek a mintát egy színnel, aztán elfogyott a fonaluk, folytatták másik színnel. Régen is abból szöttek, ami volt, és ami tetszett nekik.

A méterárun kívül vállalkozásra varrott termékeket is?

Igen, persze. Ezeket nem én varrom meg, hanem úgy varratom.

Mennyire okoz problémát a szövésnek a karbantartása, felvetése? Vállal ilyen még bármi az országban?

Nagyon kevesen. Csepelen van egy ember, aki géppel veti fel a szövőszéket. Nagyon fontos, hogy mind a 2350 szál egyformán feszes legyen. Ha nem jól vetik fel, utána nem lehet vele rendesen dolgozni.

Áruljunk el egy kis titkot az olvasóknak. Elképzelhető, hogy hamarosan lehetősége lesz az érdeklődőknek kipróbálni, vagy akár megtanulni a szövést itt Zengővárkonyban?

Az önkormányzattal közösen gondolkozunk ilyesmin, de erről majd a későbbiekben árulunk el többet.

Fülöp Szilvia

2022 - OVIS TAVASZ

A 2022-es évbe már úgy lépünk át, hogy elértük az alapító okiratunk szerinti maximális gyermeklétszámot. Ilyen már nagyon régen nem volt. Ezt egy kis megerősítésként éltük meg arra nézve, hogy jó úton haladunk céljaink elérése felé.

Továbbra is igyekszünk óvodánkat népszerűsíteni a környező településeken, ugyanis sajnos a zengővárkonyi gyermeklétszám még kevés intézményünk megtöltéséhez, gazdaságos működtetéséhez.

Lassan már hagyományunkká válik az ovis nyitott hét is, amikor várjuk az érdeklődő szülőket leendő ovis csemetéjükkel együtt egy kis ismerkedésre. Ezt idén 02.28-03.04-i hétre tűztük ki.

Tavaszi programjainkban tervezzük a Március 15-i ünnepségen való

résztvételt ovis nagycsoportosaink szereplésével.

Az elmaradt őszi kirándulást is megtartjuk a hosszúhetényi Vadkörtés Tanyára. A Húsvéti Ünnepek után anyák napja alkalmából közös ovis barkácsolást szeretnénk megvalósítani az anyukák és ovisa-

ink közreműködésével, ahol együtt alkothatnak valami maradandót és szépet, valamint kedveskedni szeretnénk nekik a gyerekekkel közösen készített süteményekkel.

Egy szülővel közös egész napos kirándulást is megszervezzük Patcára a Katica Tanyára. Ez az élményparadicsom mindig nagy siker volt mind a gyerekek mind pedig a felnőttek körében, amikor ide látogattunk.

Az óvodai évet záró családi délutánunk május 27-én lesz, amikor elbúcsúztatjuk az iskolába készülő gyerkőceinket és egy meglepetéssel is kedveskedni szeretnénk a gyerekeknek, ami most még titok. Várjuk a tavaszt, tele tervekkel és bizakodással.

Némethné Fábos Adrien

ELŰZTÜK A TELET... A ZENGŐVÁRKONYI REFI HÍREI

Február 18-án (pénteken) tartottuk a farsangot az iskolában. A télűző napunk előtt már hetekkel készültünk, álarcot festettünk, dekoráltunk, táncoltunk és közben farsangi dalokat énekeltünk. Így mindenki izgatott hangulatban várta a mulatságot és találgatták, ki minek öltözik.

A gyermekek már érkezéskor szebbnél szebb jelmezt öltöttek fel magukra, így nagy vigasság és jókedv kerekedett az iskolában. Mindenki bemutatta jelmezt, amit nagy tapsal jutalmaztak a többiek. A pedagógusok „retro gyerekeknek” öltöztek, így varázsolva karneváli hangulatot.

Az egész nap zajló forgatag többek között sok játékkal, hangos kiabálással telt, de a legkülönfélébb mókás vetélkedések sem maradhettek el. A vigasság szünetében sütemény és üdítőital várta a gyermekeket.

A napot a zene és tánc koronázta meg - voltak olyan táncos lábúak, akik egészen a mulatság végéig „ropták a táncot” és így búcsúztatták a telet.

Az elkövetkezendő időszakban sok mindenre hangolódunk. Különböző projekteket tervezünk, kirándulásokat szervezünk, de a hamarosan elérkező piros betűs

napunkról is - az 1848-49-es szabadságharcról - szívből megemlé-

kezünk.

Tavaszi hagyományaink nyomába eredünk majd, így természetesen Húsvétkor a tojásfestés sem maradhat el, számos programunk közül.

Mohácsi Barbara

HOTE MEGMOZDULÁS A KELET-MECSEK TISZTASÁGÁÉRT

Március 04-05-én zajlott a Hosszúhetényi Turista Egyesület tavaszi erdőtakarítási programja, melyhez a zengővárkonyi iskola pedagógusai és diákjai is csatlakoztak. Megtisztították Rockenbauer Pál sírjának környékét, valamint a gesztenyés egy részét és a Balázs-kút környékét.

Szombaton a cserkészekkel, pécsi, szekszárdi, paksi, komlói, dombóvári, magyaregregyi, hetényi turistatársakkal 12 turista útvonalon több mint 100 km-en tisztították meg a Kelet-Mecseket.

Az aktív szemétszedés 15 fővel zajlott Zobákpuszta és Kövestető között a közút mellett.

A programot támogatta a Duna Dráva Nemzeti Park, a Mecsekerdő Zrt., a Magyar Közút Nonprofit Kft. és a Hosszúhetényi Önkormányzat.

Köszönjük a szervezőknek és az önkénteseknek a sok munkát! Vigyázzunk együtt környezetünk és erdeink tisztaságára!

AZ ELSŐ TAVASZI VADZÖLDSÉGEK

Atavasz a Mecsekbe egyre többször érkezik igen korán mostanában, így az első tavaszi vadon növényzöltségeknek is elég korán örvendhetünk. Ezek a korai ehető növények régen is nagyon kedveltek voltak ilyentájt, és többféle készületek belőlük vitaminban és ásványi anyagokban gazdag egyszerű ételek, melyekre a tél után már eléggé ki van éhezve a szervezet. Nagyon fontos, hogy a vadzöltséget tiszta helyről gyűjtsük!

A legfontosabb és sokak által ismert fajok közül elsőként a csalánt, a csipős csalán zsemege első hajtásait kell említeni. Gyerekkoromban a nagymamám apróra vágott, darával kevert csalánnal örvendeztette meg a pelyhes, pici kacsákat. Falták is rendszeren. A csalán azonban nem csak kiskacsáknak egészséges táplálék, hanem nekünk is. És nem kell a – valljuk be – nem túl jó ízű csalánteára gondolni, mert előkészítve a csalánból a spenóthoz hasonlóan ízletes leves, szósz vagy sok egyéb készíthető. Belefőzhetjük bab-, borsó-, lencse- vagy egyéb főzelékekbe és zöltséges levesekbe is. Keverhetjük medvehagymával is a szószokban, mert enyhíti a hagyma erős ízét. Főzéshez kizárólag a legfiatalabb, legfelső 5-6 levelét szedhetjük szinte egész évben. Az öreg leveleket már nem szabad megenni, azokból víz-hajtó, gyulladáscsökkentő tea főzhető, amit kúraszerűen lehet inni.

A csalánnak a főzéshez begyűjtött leveleit blansírozzuk: forró vízbe tesszük, és alig egy percig keverve, megvárjuk, míg kissé barnára színezve a vizet, üde zöld színűvé válik. Ezután azonnal jeges vagy elég hideg vízbe kiszedjük. A hideg víztől kicsavarva a csalán már nem csíp, jobb íze, szebb színe lesz, és bátran főzhetünk belőle. A családban kedvelt a gyorsan elkészíthető csalánpesztó. Friss kenyéren, pirítóson vagy akár térszusz-

ként is finom. Ehhez térfogatra kb. egyforma mennyiségű blansírozott csalánt, olívaolajat, trappista sajtot és magokat (diót és / vagy szotyit, esetleg kendermagot) darálók össze darabosra, botmixerrel. Fűszerei: fokhagyma, só, pici citromlé. Hűtőben tartva több napig eláll.

A csalán mellett a pongyola pitypang vagy más néven gyermekláncfű tavaszi tölevelei is nagyon egészségesek. Nálunk kevésbé ismert mint zöltség, de Európa több országában termesztik, és a piacokon árulják. Van, ahol tradíció a pitypanglevelek gyűjtése tavasszal, és

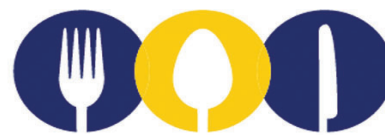
hagyományos étel a belőlük készülő gazdag saláta. Tápláléknak a legfiatalabb leveket kell szedni. Ha ezek keserűek, érdemes előzetesen hideg vízben áztatni őket. Egyes német, osztrák és francia vidékeken hagyományos étel tavasszal a pitypangos saláta. Kockára vágott főtt krumplival, keményre főtt tojással, sült házi sonkával vagy szalonnával és savanyú uborka kockákkal keverve készítenek a pitypanglevekből salátát. A leveleket és a többi hozzávalót a szalonna kisült zsírján átforgatják és az ételt melegen tálalják. A pitypang virágbimbóiból készíthető sós-savanyú lében hamiskapri, virágainak főzetéből pedig sokan készítenek szirupot, vagy fűszeres zselét is.

Sokak által jól ismert, sokan kóstoltattuk is gyerekkorunkban a papsajtot. Két gyakori mályvafaj, az erdei mályva és a papsajtmályva még éretlen, zöld termése volt ez a papsajt. De nem csak a papsajtja ehető ezeknek a mályváknak, hanem a levele és a zsemege hajtása is. Előbbiekhez hasonlóan ezek a mályvák szintén nagyon értékesek, egészségesek levélzöltségként. A levelek íze semleges, kellemes, nem csipnek, nem keserűek. Én leginkább zöltséges levesekbe teszek mályvalevelet. Többször főztem már egy grúzoktól ellesett, mályvás burgonyalevest is. Ehhez a leveshez kockára vágott vö-

röshagymát, 2 gerezd fokhagymát pirítok zsiradékon, majd vízzel vagy zöltségleves-lével felöntve hozzáadok 4-5 szem kockázott burgonyát. Mikor az félig megfőtt, mehet bele ízlés szerinti adagban az összevágott mályvalevél. Fűszerei: só, bors, kis köménymag. Tálaláskor tört fokhagymával és sóval kikevert tejfölt vagy joghurtot kínálok hozzá.

A fentebb említett növények gyógynövények is egyben, emiatt is értékesek, de éppen emiatt fogyasztásukat túlzásba vinni sem szabad. Aki először kóstolja ezeket a növényeket, legyen óvatos, és csak picit kóstoljon, várja meg, hogyan reagál a szervezete.

Dénes Andrea

VárkonyHa

Medvehagymás, csalános ír burgonyapüré

Ez az ír ihletésű burgonyapüré eredetileg csalánnal és metélőhagymával készül, de medvehagymával sem rossz, ez biztos, és ha lehet valami egyszerű és nagyszerű, akkor ez az étel az. Ehetjük akár magában

is, de köretként is biztosan beválik.

A burgonyát héjában megfőzzük, ha megfőtt még melegen meghámozzuk, áttörjük, sózzuk, picit borsozzuk. Miközben a krumpli fő a medvehagymát és a csalánt összevágjuk vaj és olaj keverékén kissé átpirítjuk, majd tejszínnel felöntve a zöltségeket puhára főzzük. Ha a tejszín sűrű, vízzel vagy tejjel hígítható. Ezután a tört burgonyát és a tejszínes zöltségeket összekeverjük, sózzuk, picit borsozzuk, tálaláskor pedig kevés teavaját teszünk a még meleg burgonyapüré tejéjére, a közepébe készített kis mélyedésbe, és megszórhatjuk friss zöldfűszerekkel, pl. zamatos turbolyával is. A csalán, a medvehagyma és a tejszín mennyisége is ízlés kérdése. Ki lehet próbálni kevésbé vagy gazdagon vadzöltségesen és tejszínesen is.

KERTÉSZKEDJ TUDATOSAN!

A festés, írás és ruhatervezés mellett mindig igyekszem időt szakítani kedvenc hobbinak, a kertészkedésnek.

Januárban általában előkészülök a magok elvetéséhez. Alaposan elmosom az előző években használt műanyag edénykéket, és átválogatom

a magokat. A tudatos kertészkedés egyik formája, hogy kimustrált tojástartókat, wc papír vagy kéztörölő után maradt hengereket használhatunk a műanyag helyett erre a célra, nekem bevált. A hengereket szorosan egymás mellé helyezem egy öreg tálba vagy tálcára és ezeket töltöm meg földdel,

majd bele vetem a magokat. A tojástartónál szintén csak feltöltöm földdel és mehetnek is a magok.

Vannak növények, mint a fűszerpaprika, amit akár már most el lehet vetni, ilyenkor odafigyelek, hogy mindig tőzegmentes földet vegyek. Ez azért fontos, mert a tőzeget úgy bányásszák az úgynevezett tőzegmocsarak lecsapolásával. A tőzeg rostos szerkezete javítja a talajszerkezetet, ezáltal növeli a talaj víztartó képességét, így elég népszerű lett a kertészek világában és hatalmas mennyiséget vontak ki a talajból, ami sajnos nagyban befolyásolja az ökoszisztémát, klímaváltozást. A tőzegmocsarak, amelyek a szárazföld területének

3%-át teszi ki, kétszer több szenet raktároznak, mint a világ erdői, de csak addig, amíg érintetlenek és nedvesek. A bányászat során a tőzegterületek elveszítik szénraktározó funkciójukat. A lecsapolt tőzegterületek évente annyi szén-dioxidot bocsátanak a légkörbe, amennyit a globális légi közlekedés.

Vagyis a tőzegmocsarak csökkenésével sokkal gyorsabban szennyeződik a levegő és ami a legszörnyűbb az

egészben, hogy évente csak 1mm-t tud nőni a tőzeg, ezzel szemben a bányászat során irratlan mennyiséget vonnak ki a talajból. Tehát a bolygónk képtelen olyan tempóban pótolni a hiányzó mennyiséget, mint amilyen tempóban az ember kibányássza azt. A tőzegmocsarak felszámolásával sokkal több szén-dioxid kerül a levegőbe, hát kertészkedjünk tudatosan és óvjuk bolygónkat.

C.S. Judith

TÖTTÖS SÁNDOR ZENGŐVÁRKONYI KULTÚRÁJÁÉRT ALAPÍTVÁNY HÍREI

A 2022-es év tevékenyen indult alapítványunk számára. Január 22-én - a Magyar Kultúra napján - egy rendkívül sikeres produkcióval képviseltük Zengővárkonyi. Nép-

dalkórusunk a Pécsváradi Művelődési Központ műsorában szerepelt sikerrel. A Mohácsi István ötlete alapján megvalósult műsort a Pécsi Református Kollégium Zengővárkonyi Általános Iskolájának diákjai és pedagógusai, a környék tehetségei, és Töttös Sándor egykori tanítványai adták elő. A nagy sikerre való tekintettel szeretnénk folytatni ezt a tevékenységünket a jövőben is. Ez évben is folytatódik a néptánc foglalkozás a Zengővárkonyi Gyön-

gyösbokréta Óvodában, Link-Réfi Csilla óvodapedagógus vezetésével. Az idei évben már bemutatkozási lehetőség is nyílik a kis ovis táncosok számára, akik a zengővárkonyi nagyheti rendezvény-sorozat nyitó műsorában fognak fellépni. Szeretettel várjuk az érdeklődőket!

2021-ben alapítványunk lezárta első működési évét, így ezután már szerveztünk is nyújthat be pályázatokat. A lehetőséget kihasználva már el is készítettük első pályázati anyagunkat a

Falusi Civil Alap kiírására. A részletekkel kapcsolatban a továbbiakban adunk tájékoztatást.

Bízunk benne, hogy alapítványunk működése fontos része lesz Zengővárkonyi közösségi életének, és az önkormányzattal megkezdődött sikeres együttműködés is tovább folytatódik a jövőben. Kövessenek bennünket a Facebook-on, hogy első kézből értesüljenek híreinkről, tevékenységünkről.

Mohácsi István

FALUNAP
2022. ÁPRILIS 30.
FALURÉT
ZENÉS ÉBRESZTŐ
KAKASPÖRKÖLT FŐZŐ VERSENY
ALMÁSPITE SÜTŐ VERSENY
LÉGVÁRAK
MŰSOROK, FOGLALKOZÁSOK
EGÉSZ NAP
BÁL AZ UNTERROCK
ZENEKARRAL
VÁRJUK SZERETTEL!

REJTVÉNY

	3		
	2		1
	1	2	3

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK

Egyediség, igazi egyéniség Zengővárkony közepén! Saját tervezésű, kézzel készült felnőtt, gyermekruhák, táskák, gyermekjátékok, babaváró takarók és kiságy párnák, egyéb termékek bababarát anyagból. Táskáink többnyire zengővárkonyi szöttekből készülnek. Mintáinkat az ősi hun motívumok újrágondolásával, kézzel hímezzük.

Red - Speed - Design

C.S.Judith író, festő, ruhatervező
redspeeddesign@gmail.com
Tel: 06-70/281-5702
Zengővárkony, Arany J. u. 54.
Web: rsdhu

Roll-Land Boltja

Zengővárkony, Arany J. u. 48.
Nytva tartás:
H-P: 05.30-11.00-ig és
17.00-18.00
Szo: 05.30-11.00
V: zárva

Várjuk kedves Vásárlóinkat!

MOST: Csemege pultunkban nagy választékkal, új ízekkel, minőségi felvágottakkal.

Andi falatozó

Zengővárkony, Ady E. u. 2.
Tel. 06 30/538-3921
Ebéd menü hétfőtől szombatig.
Frissensültes tálak minden nap.

Retro Presszó

Pizza & Burger
Zengővárkony, Arany J. u. 48.
Tel. 06 72/672-256
Étlap és nyitva tartás:
www.retro-presszo.hu

KÖZVILÁGÍTÁSI PROBLÉMÁK BEJELENTÉSE A LAKOSSÁG RÉSZÉRŐL:

Dél-Dunántúli régió hiba-
bejelentés
(közvilágítási problémák
teljes szakaszokon)
Tel. 06 80 / 20-50-20
WATT-Erősáramú Tervező,
Szerelő és Szolgáltató Kft.
(egyedi lámpatestek hibája
esetén)
Tel. 06 72 / 511 - 599

Pécsváradi
központi orvosi ügyelet
telefonszáma:
06 72/465-057

Pécsváradi gyógyszertárak
ügyeleti rend, készenléti
szolgálat:
Hétköznapokon:
Zárás után, 16.30 - 20.00 közt
elérhető a készenléti szolgálat
a következő telefonszámon: 06
20/591-0812
Hétfőn (szombat, vasárnap)
és ünnepnapokon:
9.00 - 12.00-ig ügyelet
(ilyenkor csengessen be!)

SZÓDA HÁZHOZZÁLLÍTÁS

Zengővárkonyban keddi napokon
ELÉRHETŐSÉG:
Balla Zoltán
Pécsvárad, Szőlő u. 10.
Tel. 06 30/682-2020

Szelektív hulladék
elszállításának időpontjai:
március 14., április 11.,
május 9.

VÍZELLÁTÁSI PROBLÉ- MÁK, CSÖTÖRÉS ÉSZLELÉSE ESETÉN ÉRTESÍTENDŐ:

Mezőföldvíz Kft.
Tel. 06 20 / 569 - 3833

Rendőrség, Pécsvárad

7720 Pécsvárad, Rákóczi F. utca 7.
Tel.: 72/504-400 45-30 mellék
Körzeti megbízott:
Hecker Attila c.r.zls.
Fogadóóra: minden hónap első
keddjén 15 - 17 óra között

Zengő hírek

Felelős kiadó:
Zengővárkony Község Önkormányzata
7720 Zengővárkony, Ady E. u. 2.
Kiadásért felelős személy: Fülöp Csaba
Szerkesztésért, tördelésért, szerkesztésért
felelős személy: Fülöp Szilvia
Hirdetésfelvétel:
polgarmester@zengovarkony.hu
06 30/985-4110
Megjelenik negyedévente 180 példányban.
ISSN 2732-3234